

РЕШЕНИЕ

№ 5860

гр. София, 02.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 160 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: СВЕТОСЛАВ Т. СПАСЕНОВ

при участието на секретаря СИМОНА Г. НИКОЛОВА
като разгледа докладваното от СВЕТОСЛАВ Т. СПАСЕНОВ Гражданско дело № 20231110161561 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба, подадена от С. М. И., ЕГН ***** против Фонд „У**“, с която е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ, за осъждането на ответника да заплати на ищеца сумата от 5000,00 лева, представляваща обезщетение при пенсиониране поради полагане на труд по трудово правоотношение при ответника в размер на 2 брутни трудови възнаграждения, ведно със законна лихва върху горепосочената сума, считано от 09.11.2023 г. до окончателното ѝ изплащане.

Ищецът твърди, че през периода от 01.03.2023 г. до 31.08.2023 г. е бил в трудово правоотношение с ответника, по силата на което заемал длъжността „**“ при Фонд „У**“. Сочи, че със заповед на работодателя от 30.08.2023 г. трудовото му правоотношение било прекратено, считано от 01.09.2023 г. Поддържа, че към момента на прекратяване на трудовото правоотношение бил придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, което му било признато с Разпореждане на Националния осигурителен институт от 31.08.2023 г. Предвид изложеното счита, че са налице предпоставките на чл. 222, ал. 3 КТ и ответникът му дължи сумата от 5000 лева, представляваща обезщетение в размер на две брутни заплати. Посочва, че поканил ответната страна да заплати дължимата сума, но плащане не последвало.

Ето защо, моли да бъде постановено решение, с което ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от 5000,00 лева, представляваща обезщетение при пенсиониране поради полагане на труд по трудово правоотношение при ответника в размер на 2 брутни трудови възнаграждения, ведно със законна лихва върху горепосочената сума, считано от 09.11.2023 г. до окончателното ѝ изплащане. Претендират се разноси.

В законоустановения срок по чл. 131, ал. 1 ГПК е депозиран отговор на исковата молба от името на ответника. Признава се фактът, че между страните по делото е съществувало трудово правоотношение въз основа на трудов договор № ЧР-02-02/20.02.2023 г. за периода 01.03.2023 г. – 31.08.2023 г., което е прекратено със Заповед № ЧР-02-06/30.08.2023 г. Поддържа обаче, че не дължи обезщетение по реда на чл. 222, ал. 3 КТ, тъй като ищецът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст преди да сключи трудов договор с ответника. Поради това счита, че претендираната сума следвало да се дължи от лицето, което е било работодател на ищеца към момента на придобиването му на право на пенсия, а не към момента на упражняване на това право.

Моли се за отхвърляне на предявения иск. Претендират се разноси.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ.

По иска с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ:

В тежест на ищеца е да докаже, че е работил по трудово правоотношение с ответника, независимо от правното основание за прекратяване; че работникът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст преди прекратяването на трудовото правоотношение, съгласно КСО; както и размера на последното му брутно трудово възнаграждение.

В тежест на ответника при установяване на горните факти е да докаже заплащането на дължимото обезщетение, за което обстоятелство не сочи доказателства.

С оглед изявленията и твърденията на страните и на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК, съдът е отделил за безспорно и ненуждаещо се от доказване в

производството, че между страните по делото е съществувало трудово правоотношение въз основа на трудов договор № ЧР-02-02/20.02.2023 г. за периода 01.03.2023 г. – 31.08.2023 г., което е прекратено със Заповед № ЧР-02-06/30.08.2023 г., считано от 01.09.2023 г.

От представеното и приобщено към доказателствения материал писмо изх. № 1023-21-315#1 от 15.02.2024 г., издадено от ТП НОИ – София град, се установява в производството, че лицето С. М. И., ЕГН *****, е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията на чл. 69б, ал. 2 от КСО, на 22.12.2018 г., т.е. преди сключване на трудовия договор с работодателя – ответник /процесния трудов договор е сключен на 20.02.2023 г.

Разпоредбата на чл. 222, ал. 3 ГПК постановява - при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, независимо от основанието за прекратяването, той има право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж- на обезщетение в размер на brutното му трудово възнаграждение за 6 месеца, като обезщетението може да се изплаща само веднъж.

От редакцията на разпоредбата е видно, че фактическият състав, който поражда за работодателя задължение за плащане на гратификацията по чл. 222, ал. 3 КТ включва два позитивни елемента - прекратяване на трудовото правоотношение и придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и един негативен - плащането се дължи само веднъж, т. е. работникът или служителят преди това да не е получавал гратификацията. Правото на увеличения размер на гратификацията е обусловено от един допълнителен критерий - работникът или служителят да е придобил последните 10 години трудов стаж при един и същ работодател, преди прекратяване на трудовото правоотношение. Преценката за наличие на предпоставките се извършва от работодателя, която на общо основание подлежи на съдебен контрол.

От посочените елементи формиращи фактическия състав на плащането по чл. 222, ал. 3 КТ, за отговора на поставения правен въпрос, съществено значение има предпоставката еднократност на обезщетението, което се изплаща само веднъж, при настъпване на посочените в правната норма

условия - прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Право на пенсия за осигурителен стаж и възраст се придобива само веднъж, съответно обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ може да се получи само веднъж - при възникване на правото за пенсия. Налице е съвпадение между точния разум и текста на правната норма, която не е повлияна от други (странични) норми, които да изменят приложното ѝ поле, в резултат на което, работникът или служителят следва да реализира правото си на обезщетение при този работодател и по това правоотношение, при действието на което е възникнало правото му на пенсия, респ. плащането по чл. 222, ал. 3 се дължи от работодателя при прекратяване на трудовото правоотношение, при когото първоначално е придобито правото на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Ако впоследствие работникът или служителят отново постъпи на работа, независимо дали се е пенсионира, при следващото прекратяване на трудовото правоотношение, той няма право на това обезщетение. Претенцията спрямо работодателя, при когото правото е първоначално възникнало обаче се запазва на общо основание. От този работодател работникът или служителят може да търси гратификацията по общия ред, стига да не е погасена по давност. Принципът на еднократност на обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ, включен изрично в хипотезиса на нормата произтича от това, че работникът или служителят придобива право на пенсия веднъж и това право възниква към определен момент; той може да го реализира спрямо този работодател и то по това правоотношение, при действието на което е възникнало правото; придобилите и упражнили правото си на пенсия за осигурителен стаж и възраст при прекратяване на последващи трудови правоотношения нямат право на обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ / в този смисъл решение № 15 ОТ 02.02.2016 г. по гр. д. № 2520/2015 г., Г. К., III г. о. на ВКС/.

В решението по гр. дело № 2506/2005 г., трето г. о., ВКС се приема, че ако ищецът е придобила право на обезщетение по чл. 222, ал. 3 КТ при предходно прекратяване на трудовото правоотношение, същият няма право на обезщетение на същото основание от следващия работодател, като без значение е обстоятелството дали ищецът реално е получил обезщетение при предходното прекратяване на трудово правоотношение с друг работодател. От значение е обстоятелството, че вече е придобил правото на обезщетение

по чл. 222, ал. 3 КТ пред другия работодател.

Доколкото разпоредбата на чл. 222, ал.3 ГПК свързва правото на обезщетение с придобиването право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, а такова право в случая ищецът е придобил в един по-ранен момент /докато е бил в трудово правоотношение с работодателя СОТ ЕООД, видно от събраните по делото доказателства – виж л. 68 от делото/. В тази връзка, настоящият състав споделя становището /обективизирано в решение № 270 от 24.03.2014 г. по гр. д. № 1296/2013 г., Г. К., III г. о. на ВКС, решение № 235 от 03.07.2014 г. по гр. д. № 969/2014 г. на IV г.о. на ВКС и решение № 15 от 02.02.2016 г. по гр. д. № 2520/2015 г. на III г.о. на ВКС/ че правото на пенсия, произтичащо от факти от обективната действителност се придобива само веднъж. Самият принцип на еднократност на обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ, изрично регламентиран и включен в хипотезиса на нормата произтича от това, че работникът или служителят придобива право на пенсия веднъж и това право възниква към определен момент. Той може да го реализира спрямо този работодател и то по това правоотношение при действието на което е възникнало правото. В този смисъл е пояснението, което дава проф. Атанас Василев в монографията си „Обезщетения по трудовото правоотношение” /стр.87,88/, а именно, че когато работникът или служителят след придобиването на правото по чл. 222, ал. 3 КТ е работил по следващо правоотношение, същият може да търси гратификацията си от този при когото правото е възникнало първоначално, стига да не е погасено по давност.

Изложеното от името на ищеца в устните състезания пред първоинстанционния съд и в представените от името на същия писмени бележки, а именно, че нормата на чл. 222, ал. 3 ГПК, след да се тълкува в смисъл, че в прерогатив на работника е пред кой работодател и кога да упражни правото си по чл. 222, ал. 3 ГПК, настоящият съдебен състав намира за неоснователно. Както се посочи по-горе самият принцип на еднократност на обезщетението по чл. 222, ал. 3 КТ, изрично регламентиран и включен в хипотезиса на нормата, произтича от това, че работникът или служителят придобива право на пенсия веднъж и това право възниква към определен момент. Той може да го реализира спрямо този работодател и то по това правоотношение при действието на което е възникнало правото. Обратното би довело до нарушение, както на принципа на равнопоставеност на страните в трудовото правоотношение /предоставяйки единствено на преценката на

работника кога и при кой работодател да си упражни правото по чл. 222, ал. 3 ГПК/, така и на принципа на добросъвестността и добросъвестно упражняване на права /доколкото ако се приеме изводът, че само от работника зависи кога и пред кой работодател да упражни правото си по чл. 222, ал. 3 ГПК, то същият винаги би имал интерес правото да бъде упражнено пред работодател, при който е договорено по-високо като размер трудово възнаграждение, пък дори и в случай, че правоотношението между страните не е траело сравнително дълго във времево отношение – какъвто е и настоящият случай с оглед обстоятелството, че страните са били в трудово правоотношение по-малко от 6 месеца, като почти през половината от това време ищецът не е престирали реално работна сила, доколкото е ползвал отпуск/.

Предвид гореизложеното и обстоятелството, че към момента на придобиване право на пенсия /22.12.2018 г./, ищецът е работил при работодател, който е различен от ответника /а именно дружеството СОТ ЕООД/, то предявеният иск следва да бъде отхвърлен.

По отношение разпределение отговорността за разноските в настоящото производство:

При този изход на спора право на разноски в производството има ответникът.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 78, ал. 3 ГПК заплатените от ответника разноски в производството за възнаграждение на един адвокат, следва да бъдат възложени в тежест на ответника.

Възражението на ответника с правно основание чл. 78, ал. 5 ГПК, макар своевременно заявено, се явява неоснователно, доколкото претендирания от ищеца размер на адвокатско възнаграждение е по-нисък от минималния предвиден в Наредба № 1/ 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, такъв, за съответния вид работа /аргумент от разпоредбата на чл. 7, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/ 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съгласно която за процесуално представителство, защита и съдействие по дела с интерес от 1000 до 10 000 лева, минималния размер на дължимото адвокатско възнаграждение е 400 лв. + 10 % за горницата над 1000 лева, т.е. минимално възнаграждение при процесния материален интерес е 800,00 лева/.

Така мотивиран, Софийски районен съд, II ГО, 160 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от името на С. М. И., ЕГН *****, с адрес: ** п.к. 1211 против Фонд „У**“, БУЛСТАТ **, със седалище и адрес на управление: **, осъдителен иск с правно основание чл. 222, ал. 3 КТ, за осъждането на Фонд „У**“, БУЛСТАТ ** да заплати в полза на С. М. И., ЕГН ***** сумата от **5000,00 лева**, представляваща обезщетение при пенсиониране поради полагане на труд по трудово правоотношение при ответника в размер на 2 брутни трудови възнаграждения.

ОСЪЖДА С. М. И., ЕГН *****, с адрес: ** п.к. 1211 да заплати в полза на Фонд „У**“, БУЛСТАТ **, със седалище и адрес на управление: **, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата от **800,00 лева**, представляваща разноски за адвокатско възнаграждение в исковото производство по гр. д. № 61561/2023 г. по описа на СРС, ГО, 160 състав.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Препис от решението да се връчи на страните!

Съдия при Софийски районен съд: _____